

- N.B. :** (1) Attempt any **four** questions.
(2) All questions carry **equal** marks. (20 marks each)

1. Explain the meaning and scope of philosophy of Education. Discuss the relation between Education and Philosophy.
2. Explain the aims and objectives of education during Islamic period.
3. Discuss the main principles of Naturalistic Philosophy of Education. Explain the relevance of Naturalistic Philosophy of Education in the present context. Illustrate your answer with suitable examples.
4. Discuss the contribution of Swami Vivekananda to Education.
5. "The constitution has guaranteed the right to education to all the citizens." Elaborate upon this statement and critically examine the achievements of Universalization of Primary Education in above context.
6. "Values can not be taught, they are to be caught." How far do you agree with this statement ? How would you as a teacher create the conducive environment in the school for nurturing the values among your students ?
7. Explain the pragmatists philosophy of education with respect to different components of education.
8. Attempt briefly any **four** of the following :
 - (a) Meaning of values
 - (b) Aims of Education according to Rabindranath Tagore
 - (c) Functions of Philosophy of Education
 - (d) Constitutional provisions for religious instruction
 - (e) Realism and Aims of Education
 - (f) Role of teacher in Buddhist Philosophy of Education.

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)

१. शैक्षणिक तत्वज्ञानाचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा. शिक्षा व तत्वज्ञान मधील संबंधाची चर्चा करा.
२. इस्लाम काळातील शिक्षणाचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
३. शिक्षणाचे निसर्गवाद तत्वज्ञानाच्या प्रमुख सिद्धान्तांची चर्चा करा. विद्यमान स्थितीत शिक्षणाचे निसर्गवाद तत्वज्ञान कितपत समर्पक आहे ? योग्य उदाहरणासह आपले उत्तर लिहा.
४. 'शिक्षणात स्वामी विवेकानंदांच्या योगदानाची चर्चा करा.
५. 'भारतीय संविधान, आपल्या सगळ्या नागरिकांना शिक्षणाचा 'हक्क' ह्याची हमी देतो. ह्या विधानाचे विस्तारीकरण करा. प्राथमिक शिक्षणाचे वैश्विकरणाच्या संदर्भात उपरोक्त विधानाचे समीक्षात्मक परीक्षण करा.
६. 'मूल्यांची शिकवणी होऊ शकत नाही, ती सहज रित्या शिकली जातात.' तुम्ही ह्या विधानाशी कितपत सहमत आहात ? शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्य रूजवणूक करण्यासाठी, शिक्षक ह्या नात्यांनी तुम्ही योग्य वातावरणाची निर्माती कशा प्रकारे कराल ?
७. शिक्षणाच्या विविध घटकांच्या संदर्भात शिक्षणाचे व्यवहार तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
८. खालीलपैकी कोणत्या ही चारांवर थोडक्यात लिहा :
 - (अ) 'मूल्य'चा अर्थ
 - (ब) रविन्द्रनाथ टगोर ह्यांचानुसार शिक्षणाचे ध्येय
 - (क) शैक्षणिक तत्वज्ञानाची कार्ये
 - (ड) धार्मिक अनुदेशनासाठी संवैधानिक तरतूद
 - (इ) आदर्शवाद तथा शिक्षणाचे ध्येय
 - (फ) शिक्षणाचे बौध्द तत्वज्ञान व शिक्षकाची भूमिका.
